

COLOKORJEVE INFORMACIJE

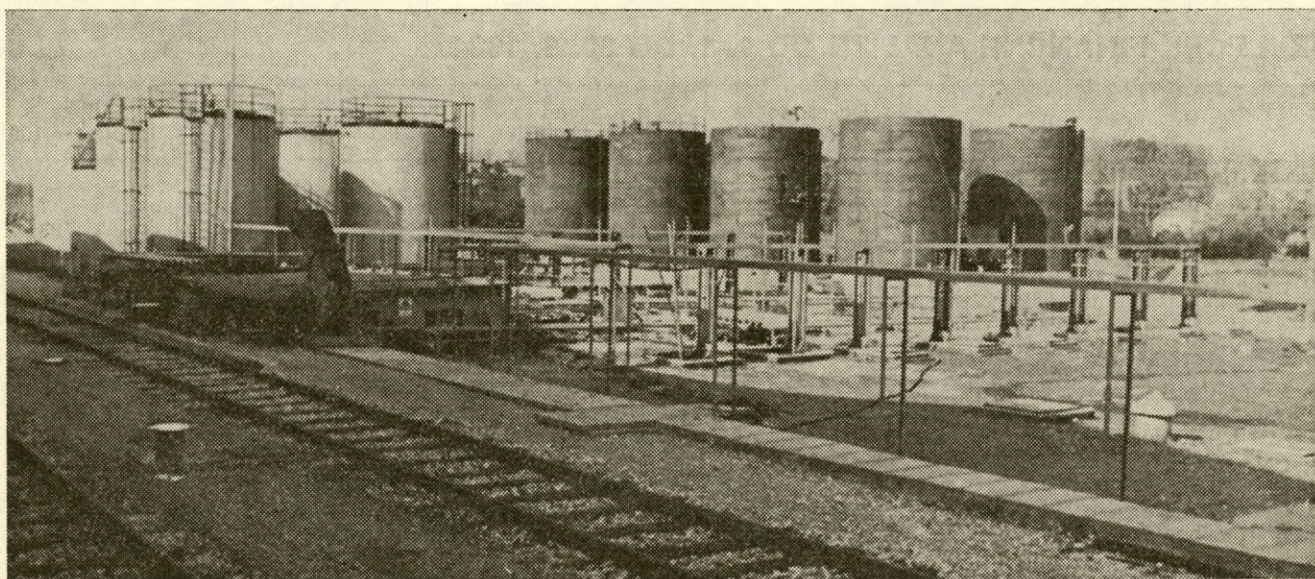
GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA COLOR MEDVODE

Leto XIII.

NOVEMBER 1984

II 263360

Št. 11 (146)

Skladišče topil je postalo premajhno, zato gradimo ob njem novega...

0 poslovanju v prvih devetih mesecih

Podatki o fizičnih rezultatih poslovanja v prvih devetih mesecih letošnjega leta kažejo, da so razen rezultatov na področju konvertibilnega izvoza vsi doseženi rezultati slabši od planiranih in tistih doseženih lani. To velja za obe temeljni organizaciji in seveda tudi za delovno organizacijo.

Fizični obseg proizvodnje (7.663 t) smol je bil manjši od načrtovanega za 13 % in od lanskoletnega za 21 %. Posebej ni potrebno poudarjati dejstva, da vse to največ na račun investicije v izvajanju. Omeniti pa velja, da je bil kljub temu dosežen lanskoletni konvertibilni izvoz in da je bil obseg internih dobav Premazom (3.860 t) le za pri-

bližno dvesto ton manjši od lanskoletnega.

V Premazih je bilo proizvedeno (20.756 t) za 17 % manj od plana in 4 % manj kot v lanskem enakem obdobju.

Konvertibilni izvoz se je od lanskim 482 povečal na 685 t, klirinški pa se je od lanskim 2.856 t zmanjšal na 468 t letos.

Delovna organizacija je v obravnavanem obdobju skupaj proizvedla 28.420 t ali za slabo desetino manj kot lani, izvozili smo na konvertibilno območje dobrih 200 t več in na klirinško za slabih 2.400 t manj kot lani.

Vrednostni rezultati so zaostali za planiranimi, medtem ko so bili lan-

skoletni preseženi, razen nekaterih (žal najpomembnejših) v Smolah.

Tako je celotni prihodek (1.617 milijonov din) v Smolah zaostal za planiranim za 23 %, dohodek (215 milijonov din) pa za malo manj kot 50 % in poslovni sklad (11 milijonov din) za 45 %. Glede na lanko enako obdobje so porabljena sredstva (1.402 milijona din) porasla za 54 %, celotni prihodek za 45 %, dohodek (215 milijonov din) za 4 %, poslovni sklad pa se je zmanjšal za 8 %.

To ni posledica samo zmanjšane fizičnega obsega proizvodnje in s tem tudi manjše vrednostne realizacije, ampak tudi hitrejša rasti (Nadaljevanje na 2. strani)

OB DNEVU REPUBLIKE VSEM ISKRENE ČESTITKE

REZULTATI POSLOVANJA PO TRIMESEČJIH

	I. trimesečje		II. trimesečje		I	III. trimesečje		I	I.—III. trimesečje	
	V	SD	V	SD		V	SD		V	SD
DO COLOR										
Celotni prihodek	2.250,4	100	2.038,3	100	90,6	2.200,8	100	108	6.489,5	100
Porabljena sredstva	2.011,5	89,4	1.456,5	71,5	72,4	1.720,5	78,2	118	5.188,5	80
Dohodek	238,9	10,6	581,8	28,5	243,5	480,3	21,8	83	1.301,0	20
Prispevki	121,5	5,4	226,5	11,1	186,4	176,8	8,0	78	524,8	8,1
Čisti dohodek	117,4	5,2	355,3	17,4	302,6	303,5	13,8	85	776,2	11,9
Osební dohodki	81,9	3,6	81,3	4,0	99,3	99,2	4,5	122	262,4	4,1
Skupna poraba	15,7	0,7	15,6	0,8	99,4	16,9	0,8	108	48,2	0,7
Rezervni sklad	8,3	0,4	22,0	1,1	265,1	17,7	0,8	80	48,0	0,7
Poslovni sklad	11,5	0,5	236,4	11,5	2.055,6	169,7	7,7	72	417,6	6,4
Neplačana realizacija	60,0		18,4			315,4			333,4	5,1

I = indeks

SD = strukturni delež

V = vrednost

v mio din

IZVLEČEK FINANČNE ANALIZE OD 1. 1. DO 30. 9. 1984

	Doseženo 1. 1.—30. 9. '83	Doseženo 1. 1.—30. 9. '84	Indeks 1983 = 100	Plan I.—IX. 1984	Indeks plan = 100
TOZD SMOLE					
1. Celotni prihodek	1.114.163.328	1.617.229.988	145	2.105.379.000	77
2. Porabljena sredstva	908.346.896	1.402.224.794	154	1.690.902.000	83
3. Dohodek	205.816.432	215.005.194	104	414.477.000	52
4. Čisti dohodek	139.690.678	78.894.291	56	320.682.000	25
Od tega: osebni dohodki	31.479.092	49.348.403	157	49.818.000	99
skupna poraba	6.053.555	9.579.352	158	9.651.000	99
rezervni sklad	5.145.411	3.600.207	167	10.362.000	83
poslovni sklad	97.012.620	11.366.328	12	250.851.000	45
5. Akumulacija (amort., skladi: PS, RS)	120.262.643	44.002.001	36	286.711.800	15
TOZD PREMARI					
1. Celotni prihodek	2.728.876.640	4.731.351.960	173	5.194.131.000	91
2. Porabljena sredstva	2.165.178.690	3.745.825.793	173	4.128.291.000	91
3. Dohodek	563.697.950	985.526.167	175	1.065.840.000	92
4. Čisti dohodek	395.514.288	611.078.080	155	818.250.000	75
Od tega: osebni dohodki	90.602.195	136.520.810	151	140.967.000	97
skupna poraba	18.541.238	28.921.004	156	29.247.000	99
rezervni sklad	14.092.449	39.421.047	280	26.646.000	148
poslovni sklad	272.278.406	406.215.219	149	621.390.000	65
5. Akumulacija (amort., skladi: PS, RS)	324.454.109	497.239.920	153	702.816.300	71
DSSS					
1. Celotni prihodek	91.389.141	140.927.447	154	140.949.000	100
2. Porabljena sredstva	25.318.507	40.483.654	160	40.680.000	100
3. Dohodek	66.070.664	100.443.793	152	100.269.000	100
4. Čisti dohodek	55.634.339	86.170.042	152	86.628.000	99
Od tega: osebni dohodki	50.213.090	76.467.814	152	76.851.000	100
skupna poraba	6.421.249	9.702.228	151	9.777.000	100
5. Akumulacija (amort.)	4.641.846	5.750.885	124	6.811.200	84
DO COLOR					
1. Celotni prihodek	3.934.429.109	6.489.509.395	165	7.440.459.000	87
2. Porabljena sredstva	3.098.844.093	5.188.534.241	167	5.859.873.000	89
3. Dohodek	835.585.015	1.300.975.154	156	1.580.586.000	82
4. Čisti dohodek	591.839.305	776.142.413	131	1.225.560.000	63
Od tega: osebni dohodki	172.294.377	262.337.027	152	267.636.000	98
skupna poraba	31.016.042	48.202.584	155	48.675.000	99
rezervni sklad	19.237.860	48.021.254	250	37.008.000	130
poslovni sklad	369.291.026	417.581.548	113	872.241.000	48
5. Akumulacija (amort., skladi: PS, RS)	449.358.598	546.992.806	122	996.339.300	55

(Nadaljevanje s 1. strani)
cen surovin in repromateriala kot
gotovih izdelkov.

V Premazih je bil celotni prihodek (4.731 milijonov din) za 73 % večji od lanskoletnega, prav tako

tudi porabljena sredstva (3.745 milijonov din). Dohodek (985 milijonov din) se je v primerjavi z lanskim letom povečal za 75 % in poslovni sklad (406 milijonov din) za 49 %.

Delovna organizacija je realizirala za 65 % večji celotni prihodek (6.489 milijonov din) kot v enakem

obdobju lani. Ker je bilo za materialne stroške in amortizacijo (5.188 milijonov din) porabljena za 67 % več sredstev se je ustvarjeni dohodek (1.300 milijonov din) glede na lansko leto lahko povečal le za 56 %, kar je približno toliko kolikor znaša stopnja letošnje inflacije. Glede na to, da so prispevki iz do-

OBRAČUN CELOTNEGA PRIHODKA IN DOHODKA ZA OBDOBJE OD 1. 1. DO 30. 9. 1984

Besedilo	TOZD SMOLE	TOZD PREMAZI	DSSS	DO COLOR
CELOTNI PRIHODEK	1.617.229.987,55	4.731.351.959,75	140.927.447,40	6.489.509.394,70
PORABLJENA SREDSTVA	1.402.224.793,88	3.745.825.793,25	40.483.653,70	5.188.534.240,83
DOHODEK	215.005.193,67	985.526.166,50	100.443.793,70	1.300.975.153,87
RAZDELITEV DOHODKA				
PRISPEVKI IZ DOHODKA				
GLEDE NA OD	6.285.292,00	17.431.048,50	9.068.008,00	32.784.348,50
— prisp. za stanov. gradnjo	678.706,50	1.883.405,50	1.022.277,00	3.584.389,00
— prisp. za štipendiranje v Lj.-Šiška	180.598,50	496.722,00	245.459,00	922.779,50
— prisp. komunalnim skupnostim	508.440,00	1.410.073,00	703.570,50	2.622.083,50
— zdravstvo	3.974.750,50	11.025.271,00	5.769.664,50	20.769.686,00
— invalid. in pokoj. zavarovanje	725.418,50	2.012.351,50	1.008.315,00	3.746.085,00
— zaposlovanje	96.612,50	268.101,00	151.485,00	516.198,50
— prisp. za požarno varnost	120.765,50	335.124,50	167.237,00	623.127,00
PRISPEVEK IZ DOHODKA				
GLEDE NA DOHODEK	4.396.856,50	20.154.010,00	2.362.006,50	26.912.873,00
Del dohodka za SLO	473.011,50	2.168.157,50	220.976,50	2.862.145,50
SIS izobraževanja	2.365.057,00	10.840.787,50	1.137.420,00	14.343.264,50
SIS raziskovalne skupnosti	913.772,50	4.188.486,50	450.672,00	5.552.931,00
Prisp. na dohodek po predp. drug. rep.			251.606,50	251.606,50
Prisp. za usposabljanje zemlj. za družb. org. kmet.	645.015,50	2.956.578,50	301.331,50	3.902.925,50
DAVKI IN PRISPEVKI				
OD DAVČNE OSNOVE	4.429.649,00	53.723.133,00	1.491.374,00	59.644.156,00
— davki iz dohodka SRS in druge rep.	1.607.266,00	21.227.918,50	1.491.374,00	24.326.558,50
— vodni prispevek	594.114,50	8.286.416,00	—	8.880.530,50
— solidarnostni prispevek	—	—	—	—
— prispevek za pospeševanje konvertibil. dev. pr.	1.738.019,00	21.630.508,50	—	23.368.527,50
— del doh. za pokrivanje stroškov el. gospodarstva in premogovnikov	490.249,50	2.578.290,00	—	3.068.539,50
DEL DOHODKA				
ZA DELOVNO SKUPNOST	43.269.501,00	96.497.557,00	—	139.767.058,00
— delovne organizacije skup. služb	41.974.692,00	91.254.575,00	—	136.229.267,00
— za delovno skupnost Kemija	1.294.809,00	2.242.982,00	—	3.537.791,00
DEL DOHODKA ZA DRUGE NAMENE	77.729.604,25	186.642.337,95	1.352.363,50	265.724.305,70
— prisp. za zaklonišče	699,50	—	11.972,00	12.671,50
— prisp. za IPZ — valorizacija pokojnin	3.029.548,50	9.217.264,50	370.263,50	12.617.076,50
— vodni prisp. (onesnaž. voda)	1.178.401,50	3.029.773,50	15.295,50	4.223.470,50
— članarine	282.843,00	573.495,00	4.786,00	861.124,00
— kazni, takse in sodni stroški	—	484,00	80.849,00	81.333,00
— zavarovalne premije	2.970.000,00	6.665.265,00	618.750,00	10.254.015,00
— bančne storitve	2.415.035,15	7.519.547,65	6.304,50	9.940.887,30
— povračila stroškov plač. prometa v Jugoslaviji	1.159.839,00	2.397.905,50	109.473,00	3.667.217,50
— za uporabo mestnega zemljišča	404.895,50	1.099.887,50	93.781,00	1.588.564,00
— prisp. SIS za ek. odnose s tujino	47.659,00	92.214,00	—	139.872,00
— obresti	63.764.013,10	146.809.832,30	—	210.573.895,40
— ŽG ŽTP za pokrivanje infrastrukture	2.300.353,00	9.020.700,00	—	11.321.055,00
— nadomestilo OD delavcem, ki v delovnem času opravljajo dolžnosti na področju obrambe	8.265,00	25.151,00	13.395,00	46.811,00
— za štipendije	168.050,00	190.768,00	37.494,00	396.312,00
ČISTI DOHODEK	73.994.290,92	611.078.080,05	86.170.041,70	776.142.412,67
RAZDELITEV ČISTEGA DOHODKA ZA:				
— osebne dohodke	49.338.403,00	136.520.810,00	76.467.813,50	262.327.026,50
— za inovacije	10.000,00	—	—	10.000,00
DEL ZA SKUPNO PORABO	9.579.351,50	28.921.004,50	9.702.228,20	48.202.584,20
— druge namene	6.069.600,00	18.619.500,00	6.433.951,70	31.123.051,70
— stanovanjsko izgradnjo	3.509.751,50	10.301.504,50	3.268.276,50	17.079.532,50
SREDSTVA REZERV:				
del za rezervni sklad	8.600.329,00	39.421.046,50	—	48.021.253,50
DEL ZA POSLOVNI SKLAD	11.366.329,42	406.215.219,05	—	417.581.548,47

hodka oziroma dohodki, ki se porivajo iz dohodka rasli hitreje kot dohodek sam, je poslovni sklad (417 milijonov din) porasel le za 13 %.

Primerjava rezultatov poslovanja posameznih trimesečij letošnjega leta (tabela) nam pokaže, da je bilo z vidika delovne organizacije najuspešnejše drugo trimesečje. Čeprav je bil v tem obdobju dosežen za 8 % oziroma 10 % manjši celotni prihodek kot v tretjem oziroma

ma prvem, pa je bil ustvarjeni najvišji dohodek (581 milijonov din), kar je za približno 60 % več kot v prvem in 17 % več kot v tretjem trimesečju. Tudi poslovni sklad je bil najvišje oblikovan v drugem trimesečju.

Za Smole je bilo najuspešnejše tretje trimesečje, za Premaze pa drugo. Ob upoštevanju neplačane realizacije, ki je bila v tretjem trimesečju neprimerno večja kot v

prvih dveh skupaj, moramo oceno o prispevku posameznih trimesečij dopolniti tako, da sta prispevka drugega in tretjega trimesečja približno enakovredna.

Ob upoštevanju obojega, subjektivnih slabosti in objektivnih pogojev za delo, lahko rečemo, da doseženi rezultati niso slabi. **BD**

ZK - želje in možnosti

Organizacije Zveze komunistov v Colorju svoje vloge v preteklih letih niso uresničevale v duhu kongresnih sklepov. Zato se danes, ko se celotna družba otepa z gospodarskimi in političnimi problemi, te tri naše osnovne organizacije nahajajo vse preveč na obrobju dogajanj v tovarni. Tudi o (ne)delu nikogar ne obveščajo in so nekako skrite pred vsem kolektivom. Želimo si, da bi bilo v prihodnje drugače, boljše.

Ob predlogu sklepov 13. seje Centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije smo tudi v Colorju razpravljali o problemih, ki jih današnji položaj postavlja pred kolektiv in tudi družbo kot celoto. V tozdu Premazi smo razpravljali predvsem o medsebojnih odnosih v DO, o pogojih gospodarjenja in koliko lahko vplivamo nanje, informiranju, nadaljnjem razvoju DO...

Ugotovili smo, da so pristojnosti in odgovornosti za izvajanje delovnih zadolžitvev na delovnih mestih slabo definirane, sodelovanje služb za reševanje določenega vprašanja pa navadno prej vodi v konflikt, kot v uspešno rešitev problema. Zato je nujno doseči soglasje in izpostaviti pravila igre v krogu nabava—proizvodnja—prodaja, kjer danes zaradi slabe obveščenosti in zaprtosti posameznih služb, prihaja do sporov, nesporazumov in absurdnih situacij na eni strani, na drugi pa je povsem neizdelano nagrajevanje po delu, kar povsem zamagljuje odgovornost za opravljeno delo, kajti plačilo je enako za delo in nedelo, pa tudi osnove za enako delo so preveč različne. (Ni samoupravno sprejet katalog del in nalog in ni izdelan stimulativni del pravilnika o delitvi sredstev za OD.)

V razpravi o medsebojnih odnosih in informiranju, je bilo izraženih veliko kritičnih besed na način dela DSSS. Istočasno smo ugotavljali, da govorimo o njihovem pomankljivem delu, ne da bi vedeli za njihova stališča in probleme. Gre za odprte konflikte, ki so posledica negotovih gospodarskih tokov in splošnega položaja. Vidne so občutno povečane zaloge gotovih izdelkov (za štirikrat v primerjavi z lanskim letom), zmanjševanje naročil, preslaba ponudba naših izdelkov na tržišču. (Ugotavljali smo, da prisotnost na celotnem jugoslovanskem trgu upada). Vzroke moramo iskati tudi v visokih cenah, ki so med najvišjimi v državi. Cene moramo postaviti na realnejši trend rasti. Zavedamo se, da trg višjih cen ne bo več sprejemal. Govorili smo o togosti in slabi organiziranosti (komerciala — proizvodnja). Na rednih tedenskih sestankih je rešenih premalo konkretnih problemov, ob stalnih konfliktih. Govori

se preveč na pamet in premalo ukrepa. Ne govorimo o nedelavnosti, temveč o premajhni učinkovitosti dela, ki je posledica slabe organiziranosti, slabega pretoka informacij (nedodelanih), nedefiniranim tehnoloških postopkov. Vsak opravlja svoj delček dela, ni pa zasledovanja — kontinuitete, tako da delo zastaja. Premalo je odgovornosti do dela in sodelavcev. Znotraj sebe, v svojem okolju, izrečemo in najdemo opravičljive razlage za napake, problemi pa ostajajo.

Ugotavljamo, da je nujna opredelitev strategije delovne organizacije. Zato je bil zadolžen Mario Koprolov ob prevzemu del in nalog direktorja delovne organizacije.

O tej problematiki, kot tudi o delovanju delegatskega sistema v delovni organizaciji, so predvidene tudi problemske konference.

Za boljše gospodarjenje v prihodnjih letih (predvsem zmanjšanje stroškov poslovanja) je potrebno:

1. a) S planom 1985 opredeliti stalne, minimalne zaloge najpomembnejših surovin.

b) V planu 1985 nujno opredeliti način izračunavanja vseh stroškov, način oblikovanja, pristojnosti in odgovornosti za oblikovanje cen.

c) Nujno je realizirati sklepe delavskega sveta o inventuri 1983.

2. Pri obravnavi rezultatov gospodarjenja za preteklo leto mora OO ZK ocenjevati tudi delo individualnega poslovnodnega organa.

3. Delegati v delavskem svetu naj postavijo vprašanja o vzrokih slab-

šega dela komercialnega sektorja, ki se kažejo v občutnem večanju zaloga, manjši prisotnosti na jugoslovanskem trgu, ter na osnovi kakšnih informacij prodaja, naroča količino in asortiman proizvodnje.

4. Pospešiti moramo uvedbo računalniške obdelave podatkov in kompletne informatike. Zagotoviti kadrovske pomoči iz tozda. Zahtevamo, da se obravnava kot prioriteta naloga v delovni organizaciji.

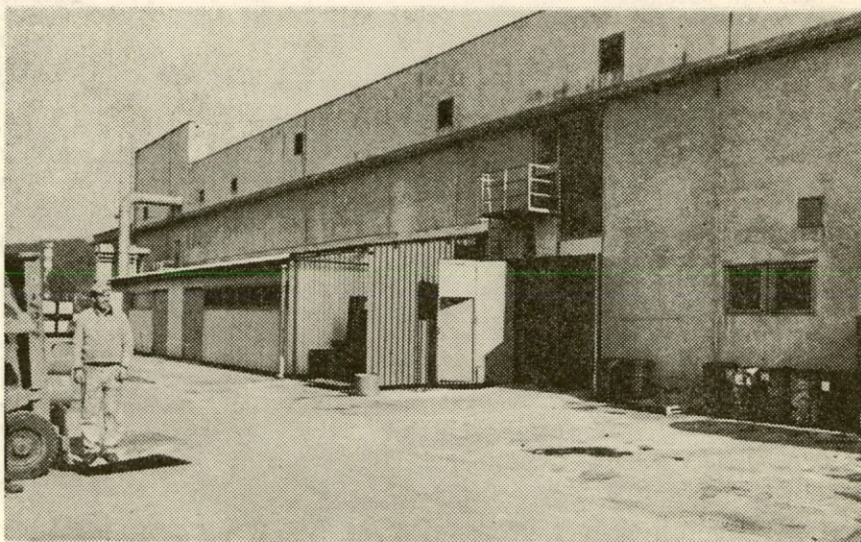
5. Po potrebi (dogovoru) sklicati problemsko konferenco Zveze komunistov za reševanje posameznih vprašanj.

Vodstvo delovne organizacije je pripravilo program ukrepov za izboljšanje gospodarjenja, ki bo v kratkem v javni razpravi, z njegovim uresničevanjem pa je potrebno pohiteti.

Prav tako je v pripravi predlog za spremembo organizacijske strukture delovne organizacije, kjer je temeljna dilema ali bomo imeli enovito delovno organizacijo ali delovno organizacijo s temeljnimi organizacijami. Ta dilema pa je vsekakor preveč izpostavljena, kajti zagotoviti je potrebno uspešno delovanje takšne ali drugačne organizacijske sheme — zato pa so potrebni strokovno usposobljeni kadri. Ti pa žal iz Colorja odhajajo (predvsem iz DSSS) vendar razloga za svoj odhod ne povedo na straneh tega glasila, kot so obrazložili razlog prihoda v Color.

Nace Sovdat

Dopisujte v svoje glasilo!

Zahodna stran mešalnice takole izgleda...

Rezultati ocenjevanja terjajo spremembo organizacijske strukture

A) Kaj je organizacijska struktura

Organizacijska struktura je sredstva za reševanje problemov, ki otežkočajo doseganje ciljev delovna organizacije. Pojem »ORGANIZACIJSKA STRUKTURA« je omejen na sistematično razdeljeno delo med organizacijskimi enotami do del in nalog, kot sestavnim delom razvida del in nalog. Potrebno jo je oblikovati skladno s cilji in potrebami OZD.

Z organizacijsko strukturo lahko rešujemo posredno več pomembnejših problemov kot so:

- optimalno razdelitev dela (vsakemu delavcu ustrezna dela in naloge);
- organiziranje postopkov (procesi se opravljajo v različnih organizacijskih enotah);
- opravljanje delovnih postopkov (določitev odgovornosti);
- kadrovanje delavcev (usposobljenost delavcev, način sprejemanja in razporejanja delavcev, planiranje, izobraževanje, ipd.);
- urejanje delitve sredstev za OD (organizacijska struktura je osnova za ugotavljanje delovne uspešnosti).

Organizacijska struktura je eno od sredstev za prilagajanje spremembam, ki neprestano nastajajo v okolju OZD. Na organizacijsko strukturo vplivajo številni dejavniki kot so:

- dejavnost OZD;
- notranje razmere v OZD (kadri, s katerimi razpolaga OZD, količina, vrsta in kakovost znanja delavcev, obstoječa tehnologija in oprema, zavzetost delavcev za delo — v primeru, ko delavci ne gledajo toliko na uspeh organizacije, kot celote, pač pa na uspeh posameznih ožjih enot, ne moremo oblikovati take organizacijske strukture, kot bi jo v pogojih drugačne zavzetosti delavcev;
- enotna metodologija in tehnika dela.

B) Razmišljanja o potrebi spremembe organizacijske strukture (organiziranosti) v DO »Color«

Ob upoštevanju navedb iz točke A je bila v DO »Color« že pred časom podana pobuda za proučitev obstoječe organizacijske strukture (organiziranosti) skupaj z razvidom del in nalog z namenom, da ugotovimo pomanjkljivosti in nepravilnosti ter poiščemo ustrezne rešitve za njihovo odpravo.

K sodelovanju je bil povabljen Zavod za organizacijo poslovanja. Rezultat tega sodelovanja je bilo pripravljeno gradivo (posnetki sedanjega stanja s predlogi o potrebnih spremembah), o katerih je razpravljala kolegij DO in kolegij

DSSS. Z gradivom so bili seznanjeni tudi nekateri predstavniki družbenopolitičnih organizacij.

Ob obravnavi predloženih organizacijskih rešitev poslovnega sistema so člani kolegija DO, delovne skupine in predstavniki ZOP dne 15. 6. 1984 sprejeli naslednje zaključke:

1. Delovna skupina dopolni predloženo gradivo ZOP z dodatnimi možnimi variantami, tako da se predložijo v obravnavo štiri variante, in sicer:

I. Obstoječa organizacijska struktura z določenimi spremembami in dopolnitvami;

II. Enovita DO;

III. DO s TOZD »Proizvodnja«, TOZD »Storitvene dejavnosti« in »DSSS«;

IV. DO s TOZD »Smole«, TOZD »Premazi«, TOZD »Storitvene dejavnosti« in DSSS.

2. Pripravljen gradivo se predloži v obravnavo:

— osnovnim organizacijam sindikata, TOZD in DSSS (obravnavajo po delovnih skupinah);

— ostalim DPO (ZK, ZSMS);

— strokovnim krogom (kolegijem DO, TOZD in DSSS).

3. Na podlagi pripomb in mnenj delavcev, skupina skupaj z ZOP pripravi osnutek ter ga predloži v obravnavo razširjenemu kolegiju DO (kolegij DO, strokovni delavci, DPO, ZOP).

4. Delovna skupina in ZOP na osnovi obravnave priprave predlog za sprejemanje.

C) Priprava štirih možnih variant organizacijske strukture na makro nivoju z rokovnikom

Delovna skupina, imenovana na kolegiju DO iz predstavnikov obeh TOZD in DSSS, je skupaj s predstavniki ZOP na osnovi zaključkov skupne seje kolegija DO, delovne skupine in predstavnikov ZOP z dne 15. 6. 1984 ter političnega aktiva DO »Color« z dne 2. 10. 1984 pripravila štiri variante organizacijske strukture na makro nivoju.

Varianta I. predstavlja obstoječo organizacijsko strukturo (organiziranost) DO z nekaterimi spremembami.

Varianta II. predstavlja bistveno spremembo glede na sedanjo organiziranost. Enovita DO je organizacija brez TOZD in DSSS. To pomeni, da bi »Color« v celoti vodil individualni ali kolegijski poslovodni organ. Organizacijske enote na prvem nivoju bi bile v tem primeru sektorji.

Varianta III. predstavlja DO z dvema TOZD, vendar z različnimi funkcijami. Po tej varianti bi združili celotno proizvodnjo skupaj s tehnično in operativno pripravo v

eni TOZD, v drugi TOZD pa vse druge funkcije (storitvene), razen tistih, ki bi se še nadalje opravljale v DSSS.

Varianta IV. predstavlja DO s trebi TOZD. Organiziranost bi bila podobna sedanji. Razlika bi bila v tem, da bi za vse storitvene dejavnosti organizirali tretjo TOZD.

V nobeni od variant ni opredeljeno vodstvo DO, zato se bo o tem treba dogovoriti v času javne razprave oziroma že kar na naslednji seji političnega aktiva DO »Color«, sprejeti pa vse skupaj s spremembami in dopolnitvami samoupravnih aktov DO »Color« z referendumom.

Glede na dejanske potrebe DO pri uresničevanju nalog poslovodnega organa, bi se bilo smotrno opredeliti za kolegijski poslovodni organ. To pomeni, da bi bili posamezni člani kolegijskega poslovodnega organa odgovorni za vnaprej opredeljena področja oziroma poslovne funkcije in zato tudi skupaj z ostalimi člani in predsednikom poslovodnega organa bili odgovorni za upravljanje celotne DO.

Obstaja tudi možna varianta, da se ne opredelimo za kolegijski poslovodni organ, temveč za individualni poslovodni organ, ki mu določimo pomočnike oziroma namestnike za opravljanje določenih nalog iz delovnega področja poslovodnega organa, ki mu jih ta zaupa. Ti delavci so odgovorni za svoje delo individualnemu poslovodnemu organu, saj naloge, ki so jim zaupane, ostajajo še naprej pri individualnem poslovodnem organu, ki odgovarja za zakonitost dela pri opravljanju poslovodne funkcije.

Tretja možnost vodenja DO pa je enaka sedanji, to je individualni poslovodni organ — generalni direktor brez pomočnikov oziroma namestnikov.

D) Postopek ocenjevanja variant organizacijske strukture

Če hočemo dobiti subjektivno oceno o posamezni varianti, jih je potrebno ovrednotiti. Vrednotenje se opravi s pomočjo kriterijev, ki se določijo na osnovi analize problemskega stanja ter zastavljenih ciljev DO. Ker vsi ti kriteriji nimajo enakega vpliva, je potrebno opraviti ustrezno razmejitev oziroma vsakemu kriteriju določiti težo. Od možnih 100 % je vsakemu kriteriju dodeljena sorazmerna udeležba.

Pri ocenitvi variant z izbranimi kriteriji, ki omogočajo čim bolj objektivni rezultat, opredelimo z ocenami, v našem primeru od 1 do 5.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 5. strani)

Končni rang variant se dobi s tem, da se pomnoži ocena s težami kriterijev in te zmnožke za posamezne variante sešteje.

Vsote točk nam prikažejo razliko med posameznimi variantami, pri

čemur višje število točk pomeni ustrežnejšo varianto.

Za lažje razumevanje vam k prispevku prilagamo en izpolnjen (od enega izmed ocenjevalcev) ocenjevalni list — »vrednotenje variant organizacijske strukture«.

VREDNOTENJE VARIANT ORGANIZACIJSKE STRUKTURE

Kriteriji	Teža	Var. 1		Var. 2		Var. 3		Var. 4	
		oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.	oc. tč.
DOSEGANJE SKUPNIH CILJEV (katera varianta omogoča lažje, učinkovitejše doseganje skupnih ciljev)	20	1	20	5	100	5	100	3	60
ZAOKROŽENOST OE PO POSLOVNIH FUNKCIJAH (katera varianta celoviteje zaokroža posamezne kakovost izvajanja procesa — specializacija izvajalcev itd.)	20	3	60	5	100	4	30	5	100
IZKORIŠČENOST KADROV (katera varianta zahteva manj kadrov za odločanje, vodenje in izvajanje poslovnih procesov)	10	3	30	5	50	4	40	3	30
IZKORIŠČENOST SREDSTEV (katera varianta omogoča boljše izkoriščenost sredstev: vezava obratnih sredstev, investicijska vlaganja, izraba delovnih sredstev itd.)	15	3	45	5	75	5	75	3	45
UČINKOVITOST STROŠKI ODLOČANJA (manj kadrov, hitrejša in boljše odločitve)	5	3	15	5	25	5	25	7	5
ZAOKROŽENOST OE V PROSTORU (katera varianta ima OE bolj prostorsko združene: lažje in učinkovitejše vodenje, krajši materialni in informacijski tokovi)	5	5	25	5	25	3	15	3	15
PRILAGODLJIVOST VPLIVOM OKOLJA (katera varianta omogoča lažje prilagajanje spremembam okolju, na primer: družbeni predpisi, tržne razmere, tehnološki razvoj)	15	3	45	5	75	3	45	3	45
ZAGOTAVLJANJE SAMOUPRAVNIH PRAVIC IN DOLŽNOSTI (katera varianta omogoča učinkovitejše samoupravljanje)	10	3	30	5	50	3	30	3	30
SKUPAJ:			270		500		410	3	330

E) Rezultati ocenjevanja variant organizacijske strukture

Po opisanem postopku smo ocenjevanje štirih nakazanih možnih variant organizacijske strukture DO »Color« najprej ocenili v delovni skupini skupaj s predstavniki ZOP dne 16. 10. 1984.

Na osnovi ocenjevanja je delovna skupina skupaj s predstavniki ZOP ugotovila oziroma sprejela naslednje zaključke:

1. Na podlagi rezultatov vrednotenja variant organizacijske strukture se ugotavlja, da sedanja organizacijska struktura ne ustreza oziroma je obstoječe stanje nezadovoljivo.

2. Obstajajo možnosti oziroma variante, ki dajejo boljše osnovo za doseganje željenih ciljev oziroma boljše poslovanje.

3. Obravnavane štiri variante se predlagajo v nadaljnjo obravnavo.

4. Ocene so objektivne in se kot take predložijo s tabelami oziroma kriteriji kolegiju DO in politaktivu.

5. Mnenje prisotnih je enotno, da so variante II, III, IV boljše od variante I, da mora biti v novi organizacijski strukturi celotna čista proizvodnja skupaj, spremljajoče dejavnosti skupaj ter vse ostale funkcije tudi skupaj, ne glede ali bo delovna organizacija organizirana s TOZD in DSSS ali pa kot enovita DO. O tem naj odloči razprava.

Rezultate ocenjevanja organizacijske strukture delovne skupine je

skupaj z Rokovnikom aktivnosti za pripravo makro organizacije DO »Color« obravnaval politični aktiv DO dne 24. 10. 1984 in med drugim sprejel zaključek, da se v ocenjevanje organizacijske strukture DO »Color« na makro nivoju, vključijo vsi vodilni in vodstveni delavci, predstavniki DPO in samoupravnih organov.

Na osnovi tega zaključka se je ocenjevanje izvedlo 12. 11. 1984.

Od 52 vabljenih delavcev se je ocenjevanja udeležilo 41 delavcev DO »Color«, ki so bili izbrani po prej navedenem kriteriju.

Rezultati ocenjevanja so bili naslednji:

veljavnih ocenjevalnih listov je bilo 39. Od skupnega števila 44.180 točk, je posamezna varianta dobila naslednje število točk:

— varianta I 8.470 točk
— varianta II 16.150 točk
— varianta III 11.790 točk
— varianta IV 7.770 točk

Povprečno število točk na enega ocenjevalca je bil rezultat naslednji:

— varianta I 216 točk
— varianta II 414 točk
— varianta III 300 točk
— varianta IV 199 točk

Iz ugotovljenih rezultatov ocenjevanja smo ugotovili, da bi bila najbolj primerna varianta II — to je enovita DO, za njo varianta III, potem varianta I in kot najmanj primerna varianta IV.

Pri pregledu posameznih ocenjevalnih listov smo ugotovili, da se je od 39 ocenjevalcev za najbolj primerno varianto odločilo kar 32, za varianto II, 6 za varianto III in 1 za varianto I.

Zanimiv je tudi naslednji podatek:

iz TOZD »Smole« se je ocenjevanja udeležilo 8 delavcev, iz TOZD »Premazi« 18 delavcev in iz DSSS 15 delavcev.

Pri ocenjevanju variant so bili poleg že navedenih zaključkov sprejeti še naslednji:

— o rezultatih naj čimprej razpravlja politični aktiv;

— ob teh rezultatih naj razpravlja tudi o pripombah, ki so jih posamezni ocenjevalci navedli ob ocenjevanju na zadnji strani ocenjevalnega lista;

— razpravlja naj se tudi o vodenju DO;

— ob ocenjevanju variant se upošteva makro nivo organizacijske strukture (to je največ drugi nivo), o nadaljnjem členjenju bodo tekle še razprave.

Po razpravi o rezultatih ocenjevanja makro organizacijske strukture na političnem aktivu, se bo javna razprava nadaljevala po sindikalnih skupinah in vsi nadaljnji postopki skladno z Rokovnikom aktivnosti za pripravo makro organizacije DO »COLOR«.

Po tem rokovniku naj bi bile spremembe sprejete na referendumu do 18. 1. 1985. Glede na to, da v roku že kasnije, se bodo vse aktivnosti zaključile nekoliko kasneje.

Viktor POTOČNIK

Statusne spremembe s pravnega vidika

326. člena Zakona o združenem delu določa, da imajo delavci pravico in dolžnost opraviti ustrezne spremembe v organiziranih temeljnih organizacijah oziroma delovni organizaciji, če se zaradi materialne osnove dela, njegovih tehnično-tehnoloških in naravnih pogojev, proizvodne usmeritve in kraja, kjer se opravlja dejavnost, spremenijo pogoji, ki so obstajali ob organiziranju temeljnih organizacij, ali če prenehajo pogoji iz 320. člena tega zakona.

Iz navedenega zakonskega določila jasno izhaja, da temeljne oziroma delovne organizacije niso organizirane enkrat za vselej in tudi ne bodo trajno obstajale takšne, kot so bile enkrat organizirane.

Osnovni namen organiziranja je čimuspšešnje izvajanje proizvodnega procesa in uresničevanje svojih pravic, obveznosti in odgovornosti v združenem delu. Vsaka organizacija se mora usklajevati z družbenoekonomskimi gibanji in z razvojem tehnike in tehnologije. Spremembo se lahko odraža v razširitvi in povečanju dejavnosti, v spremembi sredstev za delo in predmetov dela, kar povzroči spremembe v delovnem procesu. Prav tako zahteva specifično organiziranost uspešno vključevanje v mednarodno delitev dela.

Predpogoj za pravnoveljavne statusne spremembe, je priprava elaborata oziroma gradiva, ki mora obvezno vsebovati dovolj izčrpno in konkretno obrazložitev, zakaj ni več pogojev za samostojni obstoj TOZD, ki naj bi se združile, oziroma v čem so se spremenili pogoji, ki jih omenja zakon o združenem delu v že navedenem 326. členu, kar narekuje določene statusne spremembe. Brez te obrazložitve postopek združitve TOZD ne bi bil veljaven in bi nove TOZD oziroma enovite DO ne bilo mogoče vpisati v sodni register.

Organiziranje TOZD, če so za to podani pogoji po 320. členu Zakona o združenem delu kot so: da je del, ki bi se organiziral delovna celota, da se da rezultat skupnega dela delavcev, ki ga organizira kot TOZD samostojno izraziti kot vred-

nost v delovni organizaciji ali na trgu in da lahko delavci kot temeljna samoupravna skupnost delavcev v tej delovni celoti uresničujejo svoje družbenoekonomske in druge samoupravne pravice, je pravica in dolžnost delavcev. Zato tudi delavci z referendumom ne morejo sprejeti veljavnega sklepa o statusni spremembi svoje TOZD, zaradi katere bi TOZD prenehala, če prej niso na svojem zboru na podlagi konkretne in izčrpne obrazložitve oziroma elaborata iz prejšnjega odstavka ugotovili, da ni več pogojev za nadaljni samostojni obstoj TOZD.

Registrsko sodišče mora na to paziti po uradni dolžnosti in o vsaki taki statusni spremembi obvestiti tudi pristojnega družbenega pravobranilca samoupravljanja.

PRIČETEK VELJAVNOSTI NOVIH AKTOV

Pravilnik o delovnih razmerjih TOZD Smole, pravilnik o delovnih razmerjih TOZD Premazi, pravilnik o delovnih razmerjih DSSS ter skupni pravilnik o disciplinski in odškodninski odgovornosti so pričeli veljati 8. dan po objavi na oglasnih deskah, to je 13. novembra 1984 in se od tega dne tudi uporabljajo. Posebej opozarjamo na odgovornost za kršitve delovnih obveznosti, kajti za kršitve, ki smo jih storili po 13. novembru odgovarjamo že po določilih novega samoupravnega akta.

SPREJEMALI BOMO NA REFERENDUMU

Na referendumu bomo sprejemali spremembe in dopolnitve temeljnih samoupravnih aktov kot so: statuti TOZD, DSSS in DO, Samoupravni sporazum o združitvi v DO, Samoupravni sporazum o združevanju dela delavcev v TOZD.

Poleg navedenih aktov, ki bodo samo delno spremenjeni, bomo na referendumu sprejemali tudi nove akte in to pravilnik o inovacijah, samoupravni sporazum o skupnih osnovah in merilih za reševanje stanovaljskih potreb delavcev DO Color in pravilnik o reševanju stanovaljskih potreb delavcev.

Obenem bodo skupaj z referendumom izvedene tudi volitve za skupno disciplinsko komisijo, kateri se v teh dneh izteka mandat.

Jože Taler

Arbo, Belinka, Color, Donit,
Helios, Ilirija-Vedrog, Jub,
Yugocryl, Melamin,
Polikem-trgovina, Teol

Investicija za razvod pneumatskega zraka

Potrebe po pnevmatskem zraku so v Colorju večje od leta do leta. Pričeli smo skromno — potrebovali smo zrak samo za brizganje vzorcev v kontroli in servisni službi, danes pa si brez pnevmatskega zraka proizvodnjo komaj še lahko predstavljamo. Tako nam pnevmatski zrak odpira in zapira vrata, zapira doze na polnilnem stroju, uravnava ventile, prazni posode in drugo.

Z razvojem pnevmatskih naprav in njihovo uvedbo pa so se izpopolnjevali tudi kompresorji — naprave za proizvajanje pnevmatskega zraka. Danes je možno nabaviti kompresorje za različne namene in zmogljivosti.

Dosedanja praksa v našem podjetju je bila, da smo z nakupom naprave s pnevmatskim pogonom kupili še kompresor določene zmogljivosti, če ni zadoščal že instalirani oziroma ni bil lociran v bližini. Tako so nastale male kompresorske postaje, ki povzročajo hrup, ki ekologom ni najbolj pri srcu.

Ob investiciji razširitve in modernizaciji smol smo računali tudi na izgradnjo centralne kompresorske postaje z zmogljivostjo, ki bo zadoščala potrošnji zraka v sintezi — trenutno bo naš največji potrošnik — in potrošnji drugih porabnikov v okviru lokacije Preska. Na osnovi dogovora z investitorjem kompresorske postaje in potrošniki pnevmatskega zraka smo naročili izdelavo projekta razvoda pnevmatskega zraka. Projekt je izdelal IMP — Promont in predvideva napravo cevovodne instalacije pnevmatskega zraka v vsakem oddelku, in sicer z fiksnimi povezavami tam, kjer že obstajajo in blindirani, kjer jih še nimajo. Tako je predviden fiksní priključek v vsakem oddelku — v večjem dva, v manjšem eden — ter dodatno še priključek za hitro spajanje v vsakem oddelku.

Na sestanku 5. 11. 1984 je bilo dogovorjeno, da se poiščejo ponudbe za izvajanje del in da se montaža vrši etapno po oddelkih — vsak odelek se bo moral predhodno pripraviti na montažo zaradi varjenja.

Vid Koželj, dipl. chem.

Zazidalni načrt centra Medvod

Že v letu 1982 smo v Medvodah vodili širšo razpravo v zvezi z novelacijo urbanističnega načrta širšega območja Medvod.

Po dolgotrajnih razpravah in tudi nekaterih problemih smo uspeli vse naše interese in tudi želje uskladiti in v začetku letošnjega leta je bil dokument potrjen.

V okviru celotnega urbanističnega načrta pa se izločajo posamezni predeli, ki se podrobneje opredelijo z zazidalnim načrtom.

Trenutno je v javni razgrnitvi ZAZIDALNI NAČRT CENTRA MEDVOD. Dokumentacija je razgrnjena v sejni sobi na KS Medvode in si jo lahko ogledate ob vsakem času. Ne da si jo lahko ogledate, ampak vam to toplo priporočam, da podate tudi svoje pripombe, saj načrt predvideva temeljite spremembe samega centra in posega tudi v sam prostor, kjer danes stoji Color.

Celovitejša informacija in pa zbrane pripombe bomo objavili v naslednji številki Colorjevih informacij.

Alojz Izlakar

Janez & Micka

Janezku se je pridružila še Micka in otresa svojo nesramno gofljo, kar tako, počez in povprek, brez smisla za hierarhijo.

Oni dan je na primer odložila metlo in vprašala:

»Ali program usmerjenega izobraževanja vključuje tudi spremembo abecede, pričenši s črko C?«

Janezek, vedno na razpolago delovnemu ljudstvu, je to pot samo odsekano siknil:

»Avša, direktor je direktor!«

Opomba za zabite (beri: neinformirane) neposredne proizvajalce — GLEJ načrt investicij s predračunom za leto 1984, DSSS, dopolnjena izdaja.

Izlet v Belo Krajino

O izletu v Belo Krajino ste lahko že prebrali v prejšnji številki našega glasila, tokrat pa si oglejte, kaj je zabeležila kamera našega sodelavca Marka Ažmana:

Razporeženo po ogledu legendarne »Baze 20«

Po Semiču...

Pred zidanico je bilo zelo veselo...

Odšli - prišli

(od 13. 4. 1984 do 14. 11. 1984)

TOZD PREMAZI PRIŠLI

Emil Naglič
Franc Zalokar
Ivan Erjavec
Marko Banič
Bojan Bosnar
Aleš Alič
Simon Gegić
Bojan Dobnikar
Štefan Dobnikar

ODŠLI

Šestanovič Igor
Marija Jenko — upokojena
Anton Bogataj — upokojen
Stjepan Škrobar — upokojen
Simon Gegić — JLA
Aleš Alič
Andrej Jenko
Zvonko Horvat

TOZD SMOLE PRIŠLI

Franč Bergant — iz JLA
Robert Križaj — iz JLA
Roman Jene
Roman Pestotnik
Janez Zakotnik

DSSS PRIŠLI

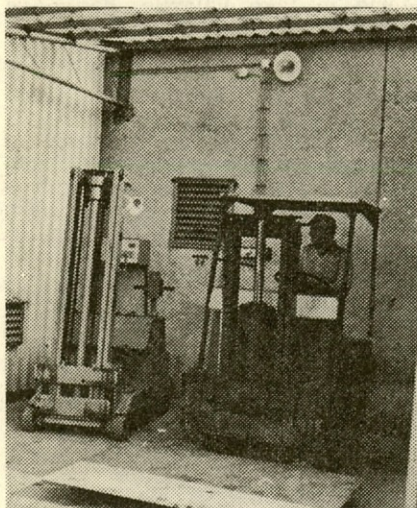
Albina Jenko
Mina Avdič
Zoran Simić
Nada Jović
Blanka Magdalenic
Branka Fink
Ljubomir Osovnikar

ODŠLI

Boris Gabrič
Drago Babič

PREMEŠČENI

Martina Škulj iz DSSS v TOZD
PREMAZI
Julijana Ločniškar iz DSSS v
TOZD PREMAZI

Baterijski viličarji se polnijo že na vsakem vogalu...

Zimske počitnice na Voglu

Dobili smo podatke o trajanju zimskih šolskih počitnic za osnovne šole v Sloveniji:

od 12. 1. do 26. 1. 1985 vse šole na območju slovenskih občin, razen Ljubljane in Maribora;

od 26. 1. do 9. 2. 1985 za ljubljanske občine in Maribor.

Da bo odbor za družbeni standard lahko pripravil razpored, oddajte prijavo **najkasneje do 14. 12. 1984** v kadrovsko splošni sektor.

Če so otroci že izven osnovne šole, preverite čas šolskih počitnic.

Cene nočitev bodo objavljene v naslednji številki Colorjevih informacij.

Prednost pri razporeditvi imajo delavci, ki v letu 1984 v času zimskih šolskih počitnic niso bivali v našem počitniškem domu.

Odreži

Prijava

Podpisani želim, da me razporedite v dom na Voglu v času zimskih šolskih počitnic, in sicer:

— Ljubljana, Maribor

- a) 26. 1.—2. 2. 1985
b) 2. 2.—9. 2. 1985

— ostale občine

- a) 12. 1.—19. 1. 1985
b) 19. 1.—26. 1. 1985

Za počitnice prijavljam:

Ime in priimek

Starost
(za otroke)

.....	
.....	
.....	
.....	
.....	
.....	

Vpišite imena vseh članov družine, ki jih prijavljate za počitnice — tudi vaše ime (Pogosto prihaja do pomot glede števila gostov).

Prijava, ki ne bo vključevala samo najožjih družinskih članov, ne bo obravnavana.

V letu 1984 SEM — NISEM (oziroma moji otroci) bil v Colorjevem počitniškem domu na Voglu v času zimskih počitnic (obvezno obkrožite!).

Datum,

Podpis:

Upokojenci smo letovali

Kakor vsako leto je bila tudi letos izbrana skupina upokojencev za letovanje v počitniških hišicah v Pelegrinu. Prednost smo imeli tisti, ki lansko leto nismo prišli v poštev. Tako smo se dne 15. 9. 1984 že ob 7. uri zbrali pred »Colorjem« ter se kmalu nato z malim avtobusom odpeljali proti morju. Vožnja je potekala v prijetnem razpoloženju, saj se nekateri že dalj časa nismo videli in smo si zato imeli dosti povedati. Skoraj vsak pa je imel v žepu za preventivo stekleničko »ta

kratkega« in je zato bilo potovanje še bolj živahno.

Ob prihodu v Pelegrin smo si najprej pripravili postelje, nato smo znosili skupaj mize in stole in tako uredili skupno jedilnico. Kuharica Fani pa nam je med tem že pripravila okusno kosilo.

Ko smo v soboto prišli je bilo še lepo vreme, takoj naslednji dan pa je začelo deževati, pihala je burja in na sploh se je zelo ohladilo, tako da morja še skoraj potipali nismo

in smo kopalke imeli kar spravljene.

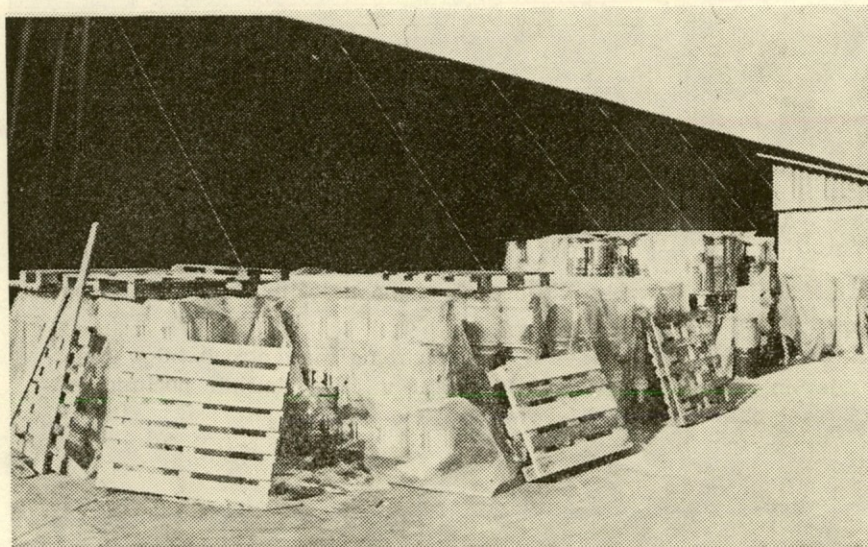
Ker je odpadlo kopanje smo imeli dosti prostega časa, zato smo vsako jutro kar vsi razen kuharice hodili v trgovino in nabavljali hrano in drugo, kar smo rabili. Tudi v Umag smo šli večkrat in to počasi peš, saj se nam ni nikamor mudilo. Dosti pa smo se sprehajali ob obali in parku Zlatoroga. Ženske pa so pomagale kuharici, da je bilo delo preje opravljeno. Ob večerih pa smo sedeli v jedilnici in se prijetno pogovarjali.

V tem času sta imela EDI in FANI rojstna dneva, kar smo tudi izkoristili. Dali smo jima simbolična darila, za kar sta se oddolžila s pijačo in malico in smo tako praznovali dolgo v noč ob dobri volji vseh.

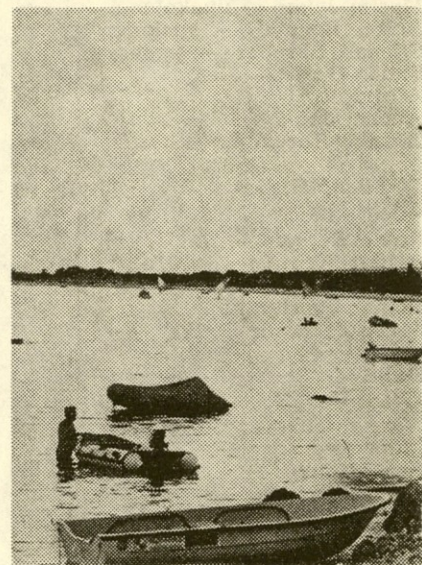
Zaloge, zaloge...

Zaloge gotovih izdelkov so se nasproti lani povečale kar za štirikrat — šotor je napolnjen do zadnjega kotička...

Gotovi izdelki čakajo na kupce že kar pod milim nebom...

Enkrat smo organizirali delovno akcijo in očistili okolice hišic. Pokosili smo travo in pograbili odpadlo listje. V tem času so delavci COLORJA pripeljali prikolice iz ostalih kampov v Pelegrin, kjer bodo ostale do prihodnje sezone.

Zadnje dni je pihala zelo močna burja z nevihtami in grmenjem. Morje je tako valovilo, da so se kakor gore veliki valovi zaletavali v obalo. Ravno v tem času je ekipa RTV snemala nek film na obali ob cerkvi in smo tudi to kljub burji gledali.

Zadnji večer pa so naše ženske pripravile srečolov, ki je bil zelo zabaven. Tedaj so se nam pridružili še sosedje iz počitniških hišic »HOJA«, ki so tudi upokojenci in smo tako prijetno zaključili naše počitnice.

Tako smo kljub izredno slabemu vremenu preživeli 10 prav prijetnih dni, katerih se bomo še dolgo spominjali in seveda spet želeli.

V torek pa smo se zopet z istim avtobusom odpeljali domov.

Vsi se za prijetno doživetje zahvaljujemo DO in OO ZS COLOR in želimo še mnogo delovnih uspehov.

Upokojenci,
udeleženci letovanja

Stalno besedilo vremenske napovedi

Pravijo, da je letos kebrovo leto. Bajе že drugo in hkrati predzadnje v tem desetletju.

Temu primerno je tudi vreme. Hladno, soparno, deževno, nestabilno, sušno, poplavno, solidarno, potresno in še kako drugače.

Sušlja se, da bi bilo novembrske praznike bolje preživeti v službi ob delu. Pa kaj, ko vpliv sindikata ne seže tako visoko, da bi za kolektivni dopust lahko zajamčil tudi ugodno vreme.

Do tukaj je vse lepo in prav. Ne morem pa razumeti početja meteorologov, ki so že itak nepredvidljivi, ob kebrovem letu pa povsem izgubijo glavo. To si upam trditi, saj redno spremljam vremensko napoved. Tako so nam jo na primer zagodli poleti, ko smo pričakujoč nevihte z grmenjem in plohami ves vikend prečepeli doma, medtem ko je sonce vso soboto in nedeljo svetilo do onemoglosti, nebo pa je bilo modro kot Spominčica Color 1120.

Pa ne morem reči, da sem bil zato ravno jezen. Pravzaprav sem pričakoval le opravičilo za takratno napoved, vremenarji pa namesto tega dajejo novo napoved, kot da se sploh niso zmotili. Tako sem dobil že neprijeten vtis, da ne znajo uganiti celo tega, kakšno vreme je bilo včeraj, kaj šele, da bi ga pravilno napovedali za jutri!

Zato predlagam uvedbo stalnega teksta vremenske napovedi. Izmed številnih prednosti takšnega načina prognoziranja naj omenim samo eno: napoved bi bila povsem zanesljiva. Besedilo naj bi se glasilo takole:

— Jutri bo v večjem delu države prevladovalo predvsem spremenljivo vreme. Dopoldan so možne pooblačitve, ni pa izključeno lepo vreme popoldne.

— Po kotlinah bo v zgodnjih jutranjih urah megla, posebno še, če kasneje ne bo deževalo ali snežilo. Pred dežjem pa se bo vsekakor pooblačilo, čeprav tudi ploh iz jasnega neba ne gre jemati kot presenečenje.

— Najtopleje bo v krajih, kjer vladajo ekstremno visoke temperature, v kolikor se seveda ne vmeša višja sila. Toplo jedro hladnega zraka, ki se je tačas od nekod premaknil, lahko prodre tudi nad našo deželo. Kakorkoli že, v tem primeru bo skoraj zanesljivo vplivalo na meteorološko situacijo pri nas.

— Vetrovi bodo odvisni od tiste strani sveta, odkoder prihajajo. Preko noči so možne vsakršne spremembe, izvzemši pojav sonca. Nad planinskimi vrhovi bo hladno zaradi razredčenosti zraka. Le vzdolž obale — v kolikor bo sploh kaj pihalo — bo pihal maestral.

— Živo srebro v termometru se bo bodisi dvigalo, bodisi spuščalo, vendar povsem v skladu z zunanjo temperaturo. V primeru dežja ob-

vezno vzemite s seboj dežnik. V kolikor greste na daljše potovanje — ne bodi ga treba — vzemite s seboj več garderobe. Voznikom priporočamo tudi zimsko opremo — raje nosi, kakor prosi!

— V kolikor bo dalj časa deževalo, bodo narasli potoki, v kolikor pa narasejo potoki, se bo dvignil tudi vodostaj rek, če pa reke poplavijo bregove, je pričakovati celo poplave. Pred dežjem bo grmelo, kar sicer ni nujno, zanesljivo pa bo pred grmenjem prišlo do bliskanja, kar bo posledica tvorbe nevihtnih oblakov. Nič pa ni izključeno ali neverjetno.

— Vreme v naši državi bo pogojeno z vremenskimi prilikami v ostalih delih sveta. V kolikor se bodo zračni tokovi gibal hitreje, toliko prej bo prišlo do vremenskih sprememb, prav tako bo zmanjšana stabilnost prognostične situacije. Nič pa se ne more zgoditi kar tako, brez vidnega razloga. Sončnih obdobj bo še dovolj, čeprav se za zdaj še ne ve točno kje, še manj pa kdaj. Kjerkoli že bodo, bodo zelo zaželjena in dobrodošla!

— Lokalnih ploh ne kaže posploševati in misliti, da je povsod tako. Iz kraja v kraj bodo tudi vremenske prilike različne, odvisno pač od klimatskih pogojev kot tudi od same geografske lege.

— Najbolj nestabilen je zrak, prav spremembe zračnega pritiska pa so tiste, na osnovi katerih lahko sklepamo na spremembo vremena. Kljub temu celo zračni pritisk ni povsem zanesljiv; kot primer navajamo, da nam jo lahko silno zagode visoka fronta nizkega zračnega pritiska, ali pa nas prijetno preseneti nizka fronta z visokim zračnim pritiskom.

— Vreme je že po svojem značaju nestanovitno, zato tudi v prihodnje ne moremo pričakovati trajnejše stabilizacije. Tudi oblaki niso tako črni, kot so videti! Spremembe so vedno možne, čeprav je atmosfera poleti bistveno drugačna kot pozimi. Tudi deževna obdobja ne bodo trajala v nedogled.

Sinoptična situacija je bila tudi že slabša, realno pa je pričakovati tudi pojave tistega, česar še ni bilo. Vsekakor bo tako, kot bo.

— V kolikor ne bo tako, kot smo napovedali, je gotovo tako že bilo kdaj prej. V kolikor pa nismo uganili napovedi za jutri, smo se zmotili v datumu, naša napoved pa je bila vsekakor točna. Kdaj pa se bo taka napoved uresničila, je samo vprašanje datuma. Dolžni smo vam tudi pojasniti, da razporejanje datumov v koledarskem letu ne sodi v pristojnost Hidrometeorološkega zavoda, torej ne krivite nas, če vremenske napovedi niso usklajene s koledarjem.

Andrej Terenec

Šatrandž

(Nadaljevanje)

Leta 830 je kalif Al-Mamun ustanovil hišo modrosti, v kateri so bagdadski učenjaki preiskovali vsa področja znanosti in kulture. Tam so pričeli raziskovati tudi neko igro, ki je bila med arabskimi intelektualci zelo priljubljena. To je bila zamotana in duhovita igra za dva igralca, ki sta premikala figure po plošči s 64 polji. Arabci so jo prevzeli od Perzijcev, ti pa od Indijcev. V Indiji so igro imenovali čaturanga, v Perziji čatrang, v arabskem imperiju pa šatrandž.

Koran ni dovoljeval igre za denarno stavo, ki je izmaličila številne antične in srednjeveške igre. Arabci so igrali šatrandž za zabavo. Z njim so merili svoje umske sposobnosti. Zato so cenili odlične igralce šatrandža. Zanje so imeli celo posebno ime: alije. Alija je bil nekakšen predhodnik šahovskega mojstra. Z navadnim smrtnikom je igral alija brez pogleda na desko ali pa mu je dajal premoč figure. Alija je postal igralec, ki je zmagal na močnem turnirju. Tudi igralec, ki je v dvoboju premagal znanega alijo, je dobil tak naslov.

Slavni matematik Al-Khuwarizmi, ki je v začetku devetega stoletja osnoval moderno algebro, je bil alija. Njegov sodobnik, zdravnik Abul-Abbas, se je proslavil s tem, da je sestavil prvi rokopis o šatrandžu. V njem so zapisi o tekmovanjih, o najmočnejših igralcih ter o lepih partijah. Seveda vsebuje rokopis tudi igralna pravila ter cilj igre.

Okoli leta 840 je veljal za najboljšega bagdadskega igralca šatrandža alija Al-Adli. Potem je prvenstvo prevzel Ar-Razi in kasneje Mavard. Mavard pomeni v arabščini umazana voda. Ko je pred kalifovimi očmi novi tekmelec As-Suli premagal Mavarda, je navdušeni kalif starega prvaka zbadel z besedami: »Umazana voda je pravkar pričela udarjati«. As-Suli je bil najslavnejši alija. Večji del svojega življenja je prebil na dvoru bagdadskega kalifa, kjer je veljal za najboljšega igralca šatrandža. Njegova avtoriteta je bila tolikšna, da se je med Arabci stoletja ohranila krilatice za brezhibno igro: »Tako bi igral As-Suli.«

As-Suli je umrl leta 946 v Basri. Najlepši spomenik mu je postavil Perzijec Ladžladž s tem, da je izdal obsežen rokopis o načelih šatrandža po As-Sulijevih naukih. Ta rokopis je dragocen spomenik iz dobe arabskega šatrandža, saj nam omogoča spoznati duha te zanimive igre.

Miro Šuštar
(Se nadaljuje)

COLOR 11

NAGRADNA KRIŽANKA

Žreb je odločil

NAGRADNA KRIŽANKA

PRVA ČRKA	VBOD	OTOK V FILIPINIH	OBSTOJ	BLATO, IZTREBEK	NADARJE- VANJE SLIKE
ROMAN JANEZA JALNA					
DXT					
HABERL					
50 RIMSKO		AVSTRJA AVSTR. AGENIJA		LUKSEM- BURG VRSTA RIB.	
KERSNIK					
ŠVEDSKA					
REKA V SSSR	VRSTA PLINA	POD- KOPNIK			TV NADARJE- VANKA
PETJE V DVOJE	KEM. ELEMENT	IGRA S KARTAMI	ZNANI SLIKAR		
TREMA			ORIENT, KREMA		
VRSTA PLAGID- KLAZA (MINERAL)			TEKHO- VALEC Z MOTORJE	DOMAČA ŽIVAL	DEL POL- OTOKA
PRISTAJ UNICE					AMPER VOJAŠKI NAPAD
ZADNJA ČRKA	JANKO KERSNIK DUHOVNIK		IZRAZ PRI KARTAN	ČLAN	ENOTA ZA DELO
PESNITEV		VENEZJA	LONGENE POSODE		
HRVAT- SKO MESTO			SANDI POLNIK	ORANJE	ITALIJA
SESTAVNA +c			VRSTA PTICA		

	V	A	R	I	L	N
	M	A	R	N	I	
	P	P				A
	S	E	S	T	O	P
	L	O	P	T	A	
	O	D				O
	A	G	I	L	N	A
	F	A	K	I	R	
	S	A	H	S	A	N
	Č	R	T	A	F	
	I	T	A	L	C	
	T	A	U	L	J	
	N	A	R	A	V	
	F	I	L	T	E	R
	P	L	I	N	A	R

Za nagradno križanko iz prejšnje številke glasila smo prejeli le 34 rešitev, čeprav smo razpisali občno višje nagrade, kar pa ste verjetno prezrli. Javno žrebanje smo izvedli v fakturnem oddelku. Komisija v sestavi Marija Pust, Mili Hostnik in Darinka Ramovič je za dobitnico prve nagrade 500 din izžrebala Anico Krelj, drugo nagrado 300 din prejme Marta Ribič, tretjo nagrado 200 din pa Micka Svoljšak.

Nagrade bodo izžrebankam izplačane po izidu glasila!

Čestitamo!

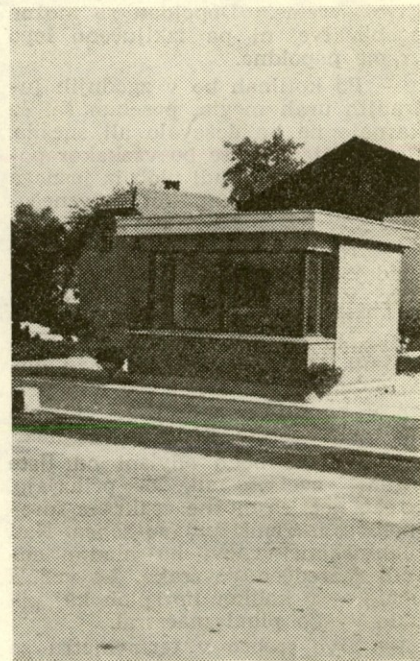
COLORJEVE INFORMACIJE številka 11 (146), 1. 13. november 1984. Izdaja jih organizacija združenega dela Color Medvode, vsak mesec v nakladi 800 izvodov. Glasilo ureja uredniški odbor: Marko Ažman, Frane Erman, Anton Kern, ing. Rihard Pevec (odgovorni urednik) in Franci Rozman (glavni urednik). Fotografije Franci Rozman. Tisk AERO Celje, TOZD grafika. Rokopisov ne vračamo. Po mnenju Sekretariata za informacije pri Izvršnem svetu Skupščine SRS št. 421-1/72 je glasilo oproščeno plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Med reševalce s pravilnimi rešitvami bomo z žrebom razdelili tri nagrade:

1. nagrada 500 din
2. nagrada 300 din
3. nagrada 200 din

Izrezke z vpisano rešitvijo pošljite v DSSS, kadrovsko-spolni sektor z oznako »Nagradna križanka«.

Pri žrebanju bomo upoštevali vse pravilne rešitve, ki bodo prispele do 10. decembra 1984. Vsakdo lahko sodeluje le z eno križanko. Obilo sreč!

Nova mostna tehnična za cisterne že služi namenu...